

Јефимија

Јелена Манојловић, проф.

Јелена Мрњавчевић

Јефимија

1349- 1405

- Жена деспота Угљеше Мрњавчевића;
- син јој умире од четири године, сахрањен је у Хиландару, на Светој Гори;
- Угљеша гине у Маричкој бици 1371. године;
- у 22. години остаје сама, долази на двор кнеза Лазара;
- замонашила се у Љубостињи, ту и умире.

- Први њен запис је *Туга за јединчетом*, натпис на иконици диптиху сина Угљеше, који представља први састав једне жене у старој српској књижевности.

- Други запис *Од скрвних усана*, извезен је на завјеси за царске двери Хиландарске цркве, у којој су сахрањени њен отац Војихна и син Угљеша.

- Средином 1402. године, на покрову за ћивот са моштима кнеза Лазара у Ресавици, извезла је *Похвалу кнезу Лазару*. И од ње потиче запис извезен на једној плаштаници, на грчком језику, посвећен њеној мајци.

Похвала кнезу Лазару 1402. година

†
“Земаљско
је за
малена
царство,
а Небеско
од сад па
до века

- Ово књижевно дјело спада у најљепше пјесничке творевине не само старе књижевности, него и шире;

- специфична је:

1. садржином;
2. композицијом,
3. стилем и
4. исказаним осјећањима.

- Основни мотив за настанак је Јефимијино дубоко поштовање и захвалност, које осјећа према кнезу Лазару;

- када је тема појединац, то је тон оде и исповијести; када је тема народ, то је тон родољубиве пјесме.

Композиција

- три цјелине:

1. о кнезу Лазару

2. о Србији

3. о Јефимији

ПРВИ ДИО

- О кнезу Лзару говори као о човјеку, ратнику и мученику: његова људскост и васпитање, углед међу владарима, храброст и одлучност да се супротстави турској најезди или да погине;

- то су оне особине које красе кнеза Лазара као владара и ратника и по којима је овенчан славом

Мучења венац примио си од бога!

ДРУГИ ДИО

- Стање у Србији и износи своја осјећања и
страхове;
- овај дио има вокативну интонацију, кнезу
Лазару се казује шта се догађа у Србији.

СВЯТА

КЕЛИКО

ЈЕФИ
МИЈА

МУЧЕНИ
ЦА

ТРЕЋИ ДИО

- Јефимија говори о себи и изражава кнезу Лазару захвалност што *телесно туђу мене међу туђим исхранио си изобилно;*
- и овдје се Лазар приказује као племенит човјек, спреман да помогне свакоме;
- Јефимија сматра да је ова похвала мали допринос и да не исказује све његове заслуге;
- оно што Јефимију мучи, јавља се и на крају, као поента, као још један позив кнезу Лазару за помоћ;

А сада двоструко молим: да ме исхраниш и да утишаш буру љуту душе и тела мога.

- У овим ријечима је садржана молба Лазару да јој да снагу да издржи и не клоне духом и да је ослободи неиздржљивог осјећања неспокојства и страха који су изазвани општом ситуацијом у Србији.

Богата осјећајност

- Казивање је динамично и остварује се избором тематике, избором ријечи, измјеном лица, интонацијом реченице и разноврсношћу исказаних осјећања и расположења.

